גופא דעובדא היכי הוה א"ל הכי והכי הוה

מעשה אמר ליה גברא דלא ידע מאי ניהו

מרזיחא שלח ליה לרב הונא הונא חברי

מאי מרזיחא אבל דכתיב יכה אמר ה' אל

תבא בית מרזח וגו': אמר ר' אבהו 6מנין

לאבל אשמיםב בראש שנאמר יאבחר דרכם

אומר הגדולה בין מן הנשואין ובין מן

א) מ״ק כח:, כ) לעיל נא., ג) [חוספחא פ״ו ע״ש], ד) תענית כא., ה) [ברש״י

גיטיו לב: ד"ה דתלי פירש

ותלי פירש נשעון, ו) תענית

תורה אור השלם

1. כֵּי כֹה אַמֵּר יִיָּ אֵל

תְּבוֹא בֵּית מִרְזַחַ וְאַל תַּלַרְ לִסְפּוֹד וְאַל תְּנֹד לָהֶם כִּי אָסַפְּתִּי אֶת

שלומי מאח העח הזה

אָבַחַר דַּרְכָּם וְאֵשֵׁב

2. בָּבָּנִיי נוְ דֶּבְּ וְיִבְּבֵּנְ רֹאשׁ וְאֶשְׁכּוֹן כְּמֶלֶךְ בַּגָּדוּד כַּאֲשֶׁר אֲבַלִּים

בְּאָם יְיָ אֶת הַחֶּטֶּד הָאָם יְיָ אֶת הַחֶּטֶד הָרַחֲמִים: ירמיהו

ט) [חולין קמה.], י) לעיל מח.,

כא. ב"ב הכט.

ומוספמא

ממ:

בג א מיי׳ פי״ג מהל׳ אבל הל׳ ג סמג עשין מד"ם ב טוש"ע י"ד סימן

שעו סעיף א: ב מיי' פט"ז מהלי אישות הלכה ז סמג עשיו מח טוש"ע אה"ע סימן קיב סעיף ז: בזה ג מיי' וסמג טוש"ע אה"ע סימן ק סעיף א:

מו ד מיי׳ פ״כ שם הל׳ ה סמג שם טוש"ע יד וסמג שם טוש"ע אה"ע סימן נד וטוש"ע ה"מ סימן רנב סעיף ב: בות הוויי פישב מהלי וכיה הלי ו] טוש״ ח"מ סימן רנג סעיף ווסי׳ למח סעיף בן:

תוספות רי"ד בע״ח דידה אלמא בע״ח בל היא א״ר הל׳ דאחי הויא א״ר הל׳ ממקרקע ולא ממטלטלי בין למזוני בין לפרנסה יבתוספו׳ המורה וכתבו וה"מ היכא דלא אמדיני ולא ידעו ביה אי ידיו רפות או לא אבל היכא דאמדיני׳ ק״ל כשמואל דאמר לעיל בפרק נערה . דף נע"ב) לפרנסה שמין רוף נעב) לכונסוו סכון באב בין במקרקע בין במטלטלי דהא שמואל אפילו במטלטלי אמרה דעליה וראיתי בחיטי בתשובות הגאונים דתקנו הונא גאון הלוי בר מר רב . יצחק למיגבי ב״ח וכתובת אשה אפילו ממטלטלי דיתמי ואע״ג דמטלטלי לא משחערדו דידהו דדוקא מזוני דאינון תנאי ב״ד גבי ממטלטלי כיון דשמין בתקנתא דבתראי אבל פרנסה דאינו ת״כ כדקיימו קיימו ולא גביא דאטו תקנתא דבתראי בכתובה בלחוד הות בכל . דכל גוביינא גבי אפילו כיון דשמין באב א״ל דניחא ליה דתתפרנס אפילו ממטלטלי דידיה ותו דאמרן לעיל דבת . בע״ח הוה וא״כ ל״ש חוב היכי דכל חוב דעלמא גבי אפילו ממטלטלי דיתמי אפילו ממטלטלי ההמ בהאי תקנה ה״נ הבת ול״ש: **מתני'** המשליש מעות לבתו והיא אומרת נאמן בעלי עלי יעשה שליש מה שהושלש בידו דברי ר"מ א"ר יוסי וכי זבור ו"מ א"ו יוסי וכי אינה אלא שדה והיא רוצה למוכרה ה"ה מכורה מטרשיו רד"א רודולה קטנה כלום פי׳ מסר מעות . ביד שליש לצורך בתו

אכן רב נחמן ינחם בתיב. ואע"ג דקרינן ינחס מ"מ דרשינן הכי מדלא כתיב מנחם דליכא למיטעי וכתיב ינחם דאיכא למיקרי ינחם אע"ג דלא קרינן הכי איכא למדרש שהמתנחם מושיבין בראש לנחמו ופירוש הקונטרס דחוק: אבר רבא הדבתא בו'. לעיל (דף

נא.) פירשנו דבוה"ז כולהו ממטלטלי: המשליש מעות לבתו. פירש בקונט' והיא אומרת

נאמן עלי לאחר שנשאת לא דק דבגמ׳ מסקינן דליכא בין ר"מ ובין ר' יוסי אלא גדולה מן האירוסין: דבר אינה אלא שדה. ור״מ סבר דחינה יכולה למוכרו: אילימא קמנה מן הנשואין איכא בינייהו. פירוש חף קטנה מן הנשוחין אבל הא ודאי דגדולה מן האירוסין נמי איכא בינייהו דלר"מ יעשה שליש מה שהושלש בידו ולר׳ יוסי הרשות בידה כדתנן במתני׳: קמנה דלאו בת וביני היא. וליכה למימר דסיפא אינטריך

לקטנה מן הנשואין דאפילו מן הנשואין לא תמכור דאם כן הוה ליה למיתני בהדיא אבל קטנה אפילו מן הנשואין לא תמכור אבל לר"מ דמוקמא למתניי בחסורי מיחסרא אתי שפיר דהאי אבד"א כו' דמדבר בהדיא בנשואין: הא מני ר' מאיר היא דאמר מצוה לקיים דברי המת. אנל לרבי יוסי לית ליה ותימה אי לית ליה למה ליה למימר לא יהא אלא שדה ולמיתלי טעמא בהאי תיפוק ליה משום דלית ליה מלוה לקיים דברי המת ושמא לדבריו דרבי מאיר קאמר:

וראוין ליתן להם סלע נותנין להם סלע ואם אמר אל תתנו להם אלא שקל אין נותנין להם אלא שקל יואם אמר אם מתו יירשו אחרים תחתיהם בין שאמר תנו בין שאמר אל תתנו אין נותנים להם אלא שקל אמר ליה הא מני רבי חייא ורבי אושעיא 🌣 [בתוספתא שלהן אמינא להן סמך במשנתנו של הש״ס שסדר רבי. ולהכי נקט רבי חייא ורבי אושעיא] לפי שהן עיקר כדאמרי׳ בעלמא^ט כל מתניתא דלא מיתניא בי ר׳ חייא ור׳ אושעיא לא תוחבו מינה בבי מדרשא: **חגא ליה.** שנה לפניו ברייתא זו ושאלו למצוא לה סמך במשנה שסדר רבי: שקל. חלי סלע: וראוין. שאינן נזונין בפחות: נופנים להם סלע. דאי הוה ידע שיחייקרו המזונות וילטרכו לסלע לא הוה אתר: אל הסנו. הרי מיחה בידם ולא עשאן יורשים אלא בענין זה: אם מחו. בלא בנים: אין נוסגין להן אלא שקל. שאין לנו להפסיד את הבאים אחריהם והואיל ועשה את האחרים יורשים אחריהם ודאי דווקא שקל קאמר כדי שתפול ירושה אחריהם לאותן אחרים: **הא מני.** היכא דאמר להו אל מתנו להם אלא שקל אין נותנין להם אלא שקל ואע"ג דפוף פוף כולהו נכסי דידהו נינהו לא יהבינן להו בקוטנן אלא שקל בשבת והמותר יזונו מן הצדקה. וליכא לאקשויי עלה הא דאמר בפ׳ נערהי לא כל כמיניה שיעשיר את בניו ויפיל עצמו על הצבור דהתם הוא דאמר אל תקברוהו

> שהוה אקבו לי חום נפחד בידו יפשה שאים וכי רוב האליתנו כי בכלה שבה מה תועלת יש לקיים דברי המהדיקבן כם שידבורה ה ארוסה קאמר ריים בכשואה מודה אייר וסי וכי אינה אלא שדה מה תועלת יש לקיים דברי המת אפילו אם י יקנה לה השליש שדה והיא רוצה למוכרה ולתת המעות לבעלה מי יוכל לעכב ע"י והלכך גם במעות נמי שומעים

ואשב ראש ואשכון כמלך בגדוד כאשר יעכבם לעלמו תנם לו והוא יקנה לי אבלים ינחם ינחם אחרים משמע אמר רב שדה כשחרנה: יעשה שליש כו'. יקנה השדה ואין שומעין לה דמלוה נחמן בר יצחק ינחם כתיב מר זומרא אמר מהכא יוסר מרוח סרוחים מר ווח נעשה שר לסרוחים אמר רבא יהלכתא ממקרקעי ולא ממטלטלי בין למזוני יבין לכתובה בין לפרנסה: מתנ" המשליש מעות לבתו והיא אומרת נאמן בעלי עלי יעשה השליש מה שהושלש בידו דברי רבי מאיר רבי יוםי אומר וכי אינה אלא שדה והיא רוצה למוכרה הרי היא מכורה מעכשיו בד"א בגדולה אבל בקטנה אין מעשה קטנה כלום: גמ' ת"ר יהמשליש מעות לחתנו ליקח מהן שדה י לבתו והיא אומרת ינתנו לבעלי מן הנשואין הרשות בידה מן האירוסין יעשה השליש מה שהושלש בידו דברי רבי מאיר רבי יוסי

גופה דעובדה. תחלת הדברים מה לשון שלחת לו: ינחם כחיב. אין

לך לומר פתח בשום אות אא"כ אל"ף או ה' סמוכין לו או ע"פ הנקודה

שתחתיה והיא באה במקום אות כאילו כתוב ינאחם וכיון שלא כתיב

כאן אל"ף על כרחך ע"פ מסורת הכתב אתה הורא ינחם וזהו המנוחם

עלמו כלומר כאבל המתנחם: מר וזה.

מי שנפשו מרה ודעתו זחה ומעותקה

מעליו: נעשה שר לסרוחים. לגדולים

הבאים לנחמו: מתבי' המשליש

מעות לבתו. מסר מעות ביד שליש

לצורך בתו לקנות שדה או נדוניא

לכשתנשה: והיה הומרת. לחחר

שנשחת: נחמן בעלי עלי. שלח

האירוסין הרשות בידה קטנה בין מן הנשואין בין מן האירוסין יעשה השליש מה שהושלש בידו מאי בינייהו אילימא קטנה מן הנשואין איכא בינייהו דרבי מאיר סבר הרשות בידה ואתא רבי יוםי למימר אפילו מן הנשואין נמי גדולה אין קמנה לא אימא סיפא אבל בקטנה אין מעשה קטנה כלום הא מאן קתני לה אילימא רבי יוםי הא מרישא שמעת מינה דאמר רבי יוםי וכי אינה אלא שדה והיא רוצה למוכרה הרי היא מכורה מעכשיו גדולה דבת זביני אין קטנה דלאו בת זביני היא לא אלא רבי מאיר היא וחסורי מיחסרא והכי . קתני יעשה השליש מה שהושלש בידו הבמה דברים אמורים מן האירוסין אבל מן הגשואין הרשות בידה יבמה דברים אמורים בגדולה אבל בקטנה אין מעשה קטנה כלום אלא גדולה מן האירוסין איכא בינייהו איתמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוםי רבא אמר רב נחמן יהלכה כרבי מאיר: יאילפא יתלא נפשיה באיםקריא דמכותא אמר איכא דאתי דאמר לי מילתא דבי רבי חייא ורבי אושעיא ולא פשימנא ליה ממתניתיז נפילא מאסקריא וטבענא אתא ההוא סבא תנא ליה יהאומר תנו שקל לבני בשבת

לקיים דברי המתיי : וכי אינה אלא שדה. וכי מה תועלת לו לקנות אפילו אין כאן מעות אלא כבר נקנה השדה והיא רוצה למוכרה הרי היא מכורה הלכך שומעין לה: בד"ח. בגמרא מפרש מאן קתני לה: בד"א. ששומעין לה: גבו' מן הנשוחין הרשות בידה. שאף האב לא עלה בדעתו למוסרם ביד שליש אלא עד שתנשא דמשנשאת הבעל זכאי לאכול פירות: מאי בינייהו. בהי פליגי בגדולה או בקטנה: דר"מ סבר הרשות בידה. דהאי דקאמר ר"מ מן הנשואין הרשות בידה אפי׳ בקטנה נמי אמר: אימא סיפא. דמתני': הא מרישא שמעינו מינה. דלא א"ר יוסי שומעין לה אלא בגדולה מדהא מייתי טעמא למילתיה וכי אינה אלא שדה והיא רוצה למוכרה אלמא בגדולה הראויה למכור שדות קאמר: אלא ר"מ. וע"כ כי אמר בברייתא נמי מן הנשואין הרשות בידה בגדולה אמר ולא בהטנה: אלא גדולה מו האירוסיו איכא בינייהו. דהאמר ר' מאיר מן האירוסין יעשה שליש שלישותו ואפילו היא גדולה וקא א"ל רבי יוסי כיון דגדולה היא שומעין לה: הלכה כר"מ. טעמא משום דמלוה לקיים דברי המת: אילפא. שם חכם: חלא נפשיה. גופא דעובדא במס' תענית משום דאותבוהו לרבי יוחנן ברישא כשהלך אילפא בסחורה כי אתא אמרו ליה אי הוה יתיב מר וגרים לא מר

הוה מליך אזל מלא נפשיה באיסקריא

דמכותה בכלונסות הרזים שתולים בה

וילון הספינה: מכותא. וילון: אמר

כל מאן דאתי כו'. כלומר אע"פ

שהלכתי בסחורה לא שכחתי תלמודי

ויש בידי לתקן כל הברייתות שסידרו

איור רט רה ינחם: ַבָּבֶּב. 3. לְבַן עַתָּה יִגְלוּ בְּראשׁ וְסֶר עמום ו ז . סרוחים:

מוסף רש"י

ינחם אחרים במשמע. שמנחמין יושבין ברחש (מו"ק כח:). סרוחים. לשון רכיס (שם). בין . **לפרנסה. לנדוניא** (דעיל . לני. תלא נפש יי דמכותא. יחוע באיסקריא דמכותא. כלונס עץ ארוך תקוע בלב הספינה שמניחין עליה מכסה וילו"ן בלע"ז (תענית רא.). **איכא דאתי דאמר** אף על גב דעבדי עיסקא גריסנא טפי מניה (שם). דבי ר' חייא ור' אושעיא. דהוו מסדרי מחניחה על מי רבינו ממתניתין. דאשכחנא משנה כוותי דההיא ברייתא (שם). תנא ליה. שנה לפניו, כלומר בעא מניה לבני בשבת. מי שמת והנים ממונו ביד חים יאפת ולמר תנו שקל, חלי סלע, לבני להולאה בשבוע שם) כגון שכיב מרע אי נמי בריא וכגון שהלך נמי בריא וכגון שהלך למדינת הים ולוה ליתן להם כשיעור הזה עד שיכלה הממון כולו. שקל שבגמרא היינו חצי סלע שהוא שני לינלין (רשב"ם ב"ב קכט.) וראוין לתת להם סלע. שיש לו ננים הרנה ואין מסתפקין לשבת בפחות אלא כדי לזונו בנחנום שלא יתנו יותר מכדי לרכן (ב"ב שם) דאי הוה בדעתיה דלא למיתן להו אלא שקל היה מצוה אל חתנו להן אלא שקל, והאי דקאמר תנו להו שחל ולא אמר תנו כדאמרן (לקמן ע.) כדי לוכזו במשם ובמתו כדי שיטרחו וילמדו דרך חרן וירויחו (תענית בא.). אל

רדי תתנו. היינו קפידה (ב-2 שם). ואם אמר אם מתו ירשו אחרים תחתיהם. ולה צני בני, גלי הדעשיה דניחה ליה בלתנוס ט טפי כי היכי דלישמיור מהנהו נכסי להנהו החרים ודוקה קאמר שקל (שם) אנ"ג דאמר מנו שקל ולה אמר אל ממנו אלה שקל, גלי בדעמיה דלה צעי למיתב ליה אלה שקל בשבם, כי היכי דהי ממו ירשו אחרים מחמיהן (תענית שם). אמר ליה. הילפה, הא

ה ונותנים אותם לבעלה כיון שהיא רוצה רדוקא לגדולה שומעים אכל אם היא קטנה אין מעשה קטנה כלום אלא מני. דקתני לע"ג דלול ספקי נכליר מסלע לל יהכיען להו ללל שקל (שם).
יעשה שליש מה שהושלש בידו: ת"ר המשליש מעות לחתנו ליקח בהן שדה לבתו והיא אומרת ינתנו לבעלי מן
הנשואין הרשות בידה מן האירוסין יעשה שליש מה שהושלש בידו ואסיקנא דבקטנה כ"ע לא פליגי דאפילו מן הנשואין יעשה שליש מה שהושלש בידו מס כ"ע לא פליגי דהרשות בידה כי פליגי בגדולה ת האירוסין דר"מ סבר יעשה שליש וכרי ור"י סבר הרשות בידה: איתמר ר"י א"ש הלכה כר"מ ורבא אר"ג הלכה כר"מ וקי"ל כר"ג בדיני ותו דאמריגן לקמן בהל' והא קי"ל כר"מ דאמר מצוה לקיים דברי המת: תנא האומר תנו לבני שקל בשבת והן ראויין לתת להן סלע נותנים להם סלע פי׳ דלאו דוקא קאמר אלא לורוינהו שיכלכלו דבריהם במשפט ושקל הוא חצי סלע תרגומא בקע תקלא ותרגומא שקל סלעא ואם אמר אל תתנו להן אלא שקל אין נותנים להם אלא שקל פירוש כיון (שמת) [שפי׳ שאם ימותו] בניו שיירשו אחרים תחתיהן בין שאמר תתנו בין שאמר אל תתנו אין נותנים להם אלא שקל פירוש כיון (שמת) [שפי׳ שאם ימותו] בניו שיירשו אחרים תחתיהן בין שאמר אל תתנו אין נותנים להם אלא שקל פירוש כיון (שמת)

מנססיו ונססי דידיה נינהו הלכך לא לייתינן ליה לקוברו מן הלדקה כדי להעשיר את בניו אבל הכא נכסי לאו דיתמי נינהו כי אם לפי לוואתו: